

Ugglor - Nattskärror

Det verkar inte vara något bra uggleår i år. Endast 5 kattugglekullar och 4 hornugglekullar har rapporterats. Jorduggla sågs tre gånger under april-maj.

Glädjande är att spelande nattskärror hörts på två platser i kommunen i år.

Tättingar

Tre observationer av trädlärka gjordes 7-8.4. En svart rödstjärt har hörts sjunga vid ASEA-Mimer och Arosbygden under maj-juni. Två flodsångare hördes under nattlyssningen 16-17.6. En vid Hällsjön och en vid Björksta. I Askövikens vassar sjöng ca 8 trastsångare under juni, ingen exakt räkning har dock gjorts. 13 kärrsångare från 10 lokaler har rapporterats, vilket är betydligt fler än normalt. I vissa fall kan det dock kanske vara samma fågel då alla fynd inte är under exakt samma tid. Vinterhämlingar sågs i småflockar under första veckan i april vid Asköviken. Rosenfink har rapporterats från 11 lokaler förutom Asköviken och hela 35 olika lokaler med sjungande ortolansparvar har noterats. Åtta observationer av lappsparv gjordes 11.4-13.5. Som mest sågs 18 ex vid Boda 11.4.

VÅTMARKSFÅGLAR PÅ FÖRSÖKSRESTAURERAD VÅTÄNG VID ASKÖVIKEN VÅREN 1984

Martin Green

I denna artikel redovisas resultatet av de räkningar av våtmarksberoende fåglar på den försöksrestaurerade delen av ängarna vid Asköviken under våren 1984. Området är den yta som begränsas av Asköbäcken i N, vallen i V, pumpen i S och vasskanten i O. Vill ni veta närmare vad som gjorts i restaureringsväg på den aktuella ytan rekommenderar jag att ni läser L Landemarks artikel i VOK Info 4:83.

Metod

I samband med de dagliga andräkningarna i Asköviken kontrollerades även denna bit ängsmark. För att minimera störningarna valdes en metod som gick ut på att man avspanade området från pumpen under 15 min och därvid noterade alla fåglar man såg på ytan. Ingen särskiljning har gjorts mellan områdets 3 delar (se VOK Info 4:83) utan hela ytan har behandlats som en enhet. Med denna metod missar man ju en hel del, t ex enkelbeckasiner som döljer sig i vegetationen, men genom den mindre störningsrisken jämfört med en vandring på vallen föredrogs denna metod.

Vattenstånd och vegetation på ytan

Vid starten 6.4 var så gott som hela ytan vattentäckt, men redan 8.4 började det sjunka undan. Den 4.4 var det endast små vattenfluckor i ena kanten och i början av maj fanns ett fåtal småpölar kvar. I mitten av maj var i stort sett hela ytan torr.

Vegetationen började växa upp igen i mitten av maj, men ännu i slutet av månaden hade den inte nått några större höjder.

Resultat

Totalt registrerades 38 besök vid ytan mellan 6.4 och 28.5, alltså en täckning på 72 % av dagarna. Antalet noterade våtängsarter blev 19 st. Vilka dessa var samt medel-, maxvärden och antal obsdagar/art kan ses i figur 1. En total redovisning av alla observationerna ges i figur 2.

Som vi ser har alltså bl a 12 vadararter noterats under räkningarna, jämfört med 3 förra året då endast 1/3 av det aktuella området hade restaurerats (se VOK Info 2:83) Antalet vadararter har alltså ökat i och med att den tillgängliga ytan ökat i storlek, mer om detta senare.

Några arter förtjänar kanske ett lite extra omnämnande. Änderna sågs mest i början av perioden då vattnet ännu inte sjunkit undan. När vattnet försvann, försvann även änderna.

Tofsvipan häckade på ängen med 3 par. Därmed observerades den nära nog dagligen också. I slutet av maj blev ängen något av en barnkammare för hela områdets vipor då även de på intilliggande åkrarna häckande paren drog sig ner på ängen med sina ungar.

Enkelbeckasinsiffrorna är naturligtvis i lägsta laget men det beror ju på metoden som jag nämnde tidigare.

Skrattmåsarerna sökte föda på ängen, främst i sista hälften av maj, medan ängspiplärka och gulärta häckade med något, respektive några par.

Figur 1. Observerade arters medel-, maxvärden och antal obsdagar

ART	MEDEL	MAX	EX.	ANTAL OBSAR
grågås	0,03	1		1
kanadagås	0,39	8	8.5	4
kricka	0,29	4	9.4	5
gräsand	2,47	34	8.4	11
tofsvipa	5,10	11	22.5	34
ljungpipare	0,03	1		1
större strandpipare	0,03	1		1
mindre strandpipare	0,03	1		1
mosnäppa	0,05	2		1
enkelbeckasin	2,21	22	1.5	17
brushane	0,03	1		1
småspov	0,03	1		1
svartsnäppa	0,05	1		2
gluttsnäppa	0,16	2		5
grönben	1,32	26	10.5	7
skogssnäppa	0,24	5	16.4	5
drillsnäppa	0,03	1		1
skrattmås	5,05	30	21.5	14
ängspiplärka	1,89	20	30.4	17
gulärta	0,66	10	15.5	6

Figur 2. Observererat antal ex av olika arter i provytan under april och maj 1984

Arter	6	7	8	9	10	11	12	14	15	16	17	19	21	23	24	25	26	27	30
kanadagås							4					1						2	
kricka			1	4								2						2	
gräsand	14	6	34		8	16				6	2	3					4	2	
tofsvipa		6	7		6	8						4					3	4	
enkelbeckasin			3			11				2	2	4					1	3	4
småspov										3								3	5
gluttsnäppa																		1	1
skogsnäppa																			
ängspiplärka			2		6	5	1	2	1		5	1						19	1
Maj	1	2	3	4	5	8	9	10	12	15	16	17	18	19	21	22	23	24	28
Brådgås						1													
kanadagås						8													
kricka	2									2									
Gräsand			1																
tofsvipa	6	7	4	4	8	6	6	9	7	6	6	6							
Ljungepipare																			
större strandpipare													1						9
mindre strandpipare													1						1
mosnäppa													2						
enkelbeckasin	22			1	2					2	1	3		1		8	2	15	1
brushane					1														
svartsnäppa				1	1														
gluttsnäppa	1		2	1	1														
Grönbensa			15		1														
skogsnäppa		1						26	1	1		5	1						
drillsnäppa										1									
skrattnäs				5	29	18	25	10	1	6		6		9	30	6	23	21	3
ängspiplärka				2	1					3		1		1			2		2
gulärkla	3									10				1	2		3	4	5

Slutord

Resultatet måste ju anses som positivt, då både rastande och häckande våtmarksfåglar ökade på ytan detta år. Detta beror förmodligen på två saker, dels att den restaurerade ytan ökades med ca tre gånger jämfört med förra året och dels att restaureringen var bättre utförd denna gång. Man vet ju att artantalet ökar med ökande areal, särskilt om ängen får en blandning av våtare och torrare partier. Då skall man ju **också** tänka på att detta rör sig om enbart en mindre del av den totala ytan ängs-
mark vid Asköviken. Om man även fick till stånd en restaurering av de återstående delarna, de största och troligen bästa, vilket resultat skulle man då inte få!

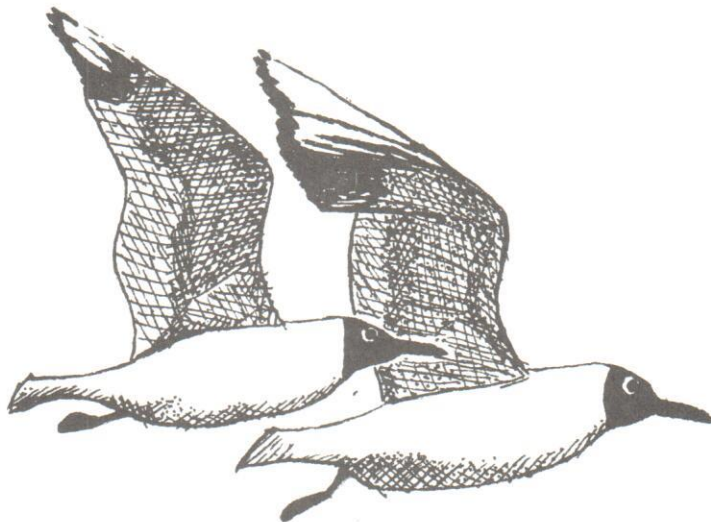
Man måste komma ihåg att denna nu utförda provrestaurering endast har en ettårig effekt. Vegetationen växer snabbt upp igen och om ingen bearbetning sker sätter tuvbildningen åter fart och snart är det arbete man gjort redan förgäves. För att få en bestående effekt krävs att man får igång bete på ytan. Som alternativ finns naturligtvis även mekanisk bearbetning, men det lär väl bli dyrare? Mer om skötselmetoder kan du läsa i VOK Info 1:83.

En kort sammanfattning: Ett gott resultat, men det måste till bestående åtgärder för att man skall kunna se odelat positivt på det hela.

Litteratur: Å Berg. Askövikens strandängar. Vegetationskartering och skötselplaneförslag, VOK Info nr 1:83.

T Bengtsson. Försök med tuvröjning på Askövikens tuv-
ängar, VOK Info nr 2:83.

L Landemark. Försöksarbeten för strandängsrestaurering
i Asköviken 1983, VOK Info nr 4:83.



PJT